

Rahoitustutkimus tutkimuslaitoksessa

1. Rahoitustutkimuksen asema ja tehtävät

Keskuspankin tutkimuslaitoksena pitäisi Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen tehtävien painopisteen olla rahoitustutkimuksen ja maksutasetutkimuksen puolella.

Rahoitustutkimuksen osalta tutkimuslaitoksen osalta pitäisi pystyä lähivuosina peittämään seuraavat vastuualueet:

- (1) Koko kansantaloutta koskevat rahoitusennusteet neljä kertaa vuodessa mahdollisesti tarvittavin muutamin välitarkistuksin nykyisessä laajuudessaan.
- (2) Seurata systemaattisesti ja jatkuvasti tapahtuvaa rahataloudellista kehitystä sitä koskevien tilastotietojen ja kvalitatiivisen informaation perusteella.
- (3) Kehittää jatkuvasti rahataloudellisia ennustemenetelmiä ja mahdollisuuksien mukaan laajentaa rahataloudellisten ennusteiden peittävyyttä sekä lisätä niiden yksityiskohtaisuutta.
- (4) Luoda edellytykset tutkijoiden akateemisille opinnoille, jolloin akateemiset tutkimustyöt tulisi kiinteästi niveltää rahapolitiikan tai rahoitusennusteiden tarpeisiin.

Rahapolitiikkaa palvelevan, mikrotaloudellisen kehityksen seurannan kuuluminen tutkimuslaitoksen tehtäviin on kyseenalaisempi. Tähän asti Suomen Pankin tasekehityksen viikottaista ja osin päivittäistäkin seurantaa on harrastettu tutkimuslaitoksella, joskin vähemmän systemaattisesti. Lisäksi tutkimuslaitoksella on seurattu liikepankkien pankkikohtaista, kuukausittaista

kehitystä, pankkien taseiden pohjalta. Tähän rahapoliittiseen kehityksen seurantaan kytkeytyisi luonnollisena osana rahapoliittisten toimenpiteiden ja lyhyen ajan korjaustoimenpiteiden valmistelu- ja suunnittelutyö. Mikäli nämä, makrotaloudellisen tutkimuslaitoksen kenttään pankin organisaatiokokonaisuuden puitteissa kenties hiukan heikosti niveltyvät tehtävät katsottaisiin laitokselle kuuluviksi, olisi edellisiin vastuualueisiin liitettävä

- (5) Rahapolitiikkaa palveleva Suomen Pankin tasekehityksen päivittäinen ja viikottainen seuranta sekä liikepankkien tasekehityksen pankkikohtainen, kuukausittainen (Suomen Pankintaseen pohjalta myös päivittäinen) seuranta.
- (6) Rahapoliittisten toimenpiteiden valmistelu ja suunnittelu sekä näiden kytkeminen edellisen kohdan mikrotaloudelliseen seurantaan.

2. Rahoitustutkimuksen tämänhetkinen tila

Tutkimuslaitoksen rahoitustutkimus on tällä hetkellä erittäin vajaasti miehitetty. Suomen Pankin tasekehityksen ja liikepankkien pankkikohtaisen kehityksen seuranta hoitanut ja uudistanut Tapio Kukkonen on siirretty tutkimuslaitoksen toimistopäällikön tehtävään. Laitoksen käytettävissä on tämän jälkeen rahoitustutkimuksen puolella kolme tutkijaa, joista yksi on väitöskirjatyötä varten rauhoitettuna, kaksi osapäiväistä aktuaaria ja yksi täysipäiväinen tutkimusapulainen. Tutkimuslaitoksen tällä hetkellä ainoan paikalla olevan osastopäällikön tehtäviin kuuluu periaatteessa rahoitustutkimuksen johto. Kun laitoksen

johto on vajaasti miehitetty, ovat osastopäällikön edellytykset vastata koko rahoitustutkimuksen nykyisestä alueesta heikot.

Edellä esitetyn tehtäväkentän kartoituksen ja sen hoitamiseen tarvittavan kapasiteetin yksityiskohtaisen arvioinnin perusteella on päädytty siihen, että vastuualueiden (1) - (6) kunnallinen hoitaminen edellyttäisi kymmentä tutkijaa, joista ainakin yhden pitäisi olla perusteellisen kokemuksen omaava, kahta täysipäiväistä aktuaaria ja kahta tai kolmea laskuapulaista. Mikäli vastuualueet (5) ja (6) eivät kuuluisi tutkimuslaitoksen tehtäväpiiriin, tarve olisi kahta tutkijaa ja yhtä laskuapulaista pienempi.

Joka tapauksessa on täysin ilmeistä, ettei tutkimuslaitos rahoitustutkimukseen nykyisin käytettävissä olevalla kapasiteetillaan pysty vastaamaan edes välttävästi edellä hahmotellusta vastuualueestaan. Tilanne on useista syistä luisunut pisteeseen, jossa vain voimakkain ottein voidaan saada parannusta aikaan, mikäli se nähdään tarkoituksenmukaiseksi. Ellei korjaustoimiin ryhdytä, on lähdettävä siitä, että tutkimuslaitoksen rahoitustutkimusten taso niin suhdanneseurannan, rahoitustutkimuksen kuin rahapolitiikan valmistelutöidenkin osalta tulee jäämään nykyiselle epätyytyttävälle tasolleen ja siitä edelleen laske-
maankin.

3. Ratkaisuesitys

Rahoitustutkimuksen suuri tutkijavajaus johti viime vuoden puolella yrityksiin varttuneempien, jo kenttää hallitsevien tutkijoiden saamiseen tutkimuslaitoksen käyttöön. Nämä yritykset kilpistyivät ennen kaikkea rahatalousekonomistien erittäin rajoitettuun lukumäärään, mutta myös tutkimuslaitoksen palkkatason

aiheuttamaan heikkoon kilpailukykyyn. Varttuneempien tutkijoiden saantimahdollisuudet tutkimuslaitoksen ulkopuolelta ovat kokemusten mukaan arvioiden olemattomat.

Tämän vuoksi rahoitustutkimuksen tutkijatäydennys jouduttai-siin suorittamaan akateemisesta uustuotannosta. Tämä merkitsee sitä, että nuorten tutkijoiden panos on aluksi hyvin pieni ja nostettavissa nopeasti vain erittäin tehokkaan koulutusohjelman avulla.

Yhtenäisen ja tehokkaan koulutuksen järjestäminen nuorille tutkijoille on kannattavaa vain siinä tapauksessa, että heitä on riittävän monta. Syntyneen suuren tutkijavajauksen peittä-miseksi olisi joka tapauksessa mentävä akateemiseen tuotantoon nähden suhteellisen suureen rekrytointiin. Tällöin olisi varau-duttava siihen, että osa uusista tutkijoista osoittautuu laitok-sen kannalta vähemmän käyttökelpoisiksi. Tämän vuoksi

Esitys: Tutkimuslaitoksen olisi rekrytoitava kuluvana kevää-nä Helsingin Yliopistosta tai Kauppakorkeakoulusta valmistuvista kandidaateista kuusi tutkimusharjoit-telijaa vuoden harjoitteluajaksi rahatalouden tut-kimusryhmässä suoritettavaa harjoittelua varten. Näistä pitäisi mieluummin kolme saada jo helmikuun valmistumiserästä ja loput viimeistään toukokuussa valmistuvista. (Prof. Paunio on osaltaan valmis avus-tamaan kandidaattien valinnassa).

Näille uusille tutkijoille järjestettäisiin systemaattinen koulutus rahatalouden tutkijatehtäviin ja vietäisiin se läpi syksyyn mennessä.

Mikäli tutkimuslaitokselle annettaisiin vastuu myös raha-poliittisen kehityksen seurannasta, olisi tähän tehtävään varsin sovelias nykyinen toimistopäällikkö vapautettava toimistopäällikön

tehtävistä kesän alkuun mennessä ja valmistauduttava antamaan hänen johtoonsa riittävä tutkija- ja laskuapulaiskapasiteetti.